

Speleološka i biospeleološka istraživanja otoka Šolte

**Tvrtko Dražina, Martina Pavlek,
Kristijan Cindrić, Jana Bedek, Branko Jalžić**

*Unutrašnjost Koludrove
špilje, Gornje Selo, Šolta
Autor: Tin Rožman*

Uvod

Otok Šolta dugo je bio zanemaran u speleološkim istraživanjima. Pred naš "radar" Šolta je došla nakon recentnih istraživanja splitskog speleologa i biologa Tončija Rađe, koji je 2012. posjetio nekoliko speleoloških objekata na otoku te pritom prikupio zanimljivu faunu. Na temelju prikupljenog biološkog materijala opisane su tri nove vrste:

- Lažištipavac *Microchthonius solentanus* B. Čurčić & Rađa, 2013; jama Piškera, kod Nečujma
- Dvojenoga *Solentanodesmus insularis* Antić & Reip, 2014; Jama na Benkotovu, kod Grohota
- lažipauk *Cyphophthalmus solentiensis* Dreszer, Rađa & Giribet, 2015; Bratska jama, kod Gornjeg Sela

Naravno, navedena istraživanja nisu prva istraživanja na tom otoku. Velikan hrvatske speleologije Umberto Girometta 1923. u djelu "Jame i pećine srednje Dalmacije" spominje dvije jame na otoku. To su Jama južno Grohote (sinonim za Jamu na Benkotovu) te Jama kod Gornjeg Sela (pretpostavljamo da je riječ o Bratskoj jami). Također, Girometta (1923) spominje potencijalnu anhidralnu jamu Voda na Stipanskoj, na otočiću Stipanska, koji se nalazi zapadno od Maslinice na Šolti. Tijekom

1996. godine T. Rađa provodi speleološka i biospeleološka istraživanja Šolte. Te godine on nalazi u Bratskoj jami više primjeraka špiljskih kornjaša *Phaneropella lesinae* (Reitter, 1881) i jedan primjerak kornjaša roda *Spelaebates*.

Speleologija

Speleološka istraživanja Hrvatskog biospeleološkog društva (HBSD) provodila su se tri puta. U kolovozu 2014. Tvrtko Dražina potražio je spomenute jame te pronašao i istražio Piškera i Jamu na Benkotovu. U lipnju 2016. članovi HBSD-a Branko Jalžić i Tvrtko Dražina te članovi Biospeleološke sekcije Udruge studenata biologije BIUS Kristijan Cindrić, Marija Čuček, Jelena Jakupić, Lana Kekelj, Ivana Mišerić i Petra Novina kreću na Šoltu, kako bi napravili speleološke nacрте i fotografirali vrste opisane sa Šolte za potrebe trećeg sveska Atlasa špiljskih tipskih lokaliteta faune Republike Hrvatske. Istražena su sva tri tipska lokaliteta na Šolti, napravljeni nacрти jama te je prikupljena i fotografirana fauna. Članovi HBSD-a Martina Pavlek i Tin Rožman su i u lipnju 2017. posjetili i istraživali špilje i jame na Šolti, u sklopu projekta "HiddenLife", fokusiranog na istraživanje špiljskih pauka u Dinaridima. Tada su posjećeni svi tipski

Ekipa istraživača 2016. godine
Autor: Petra Novina

lokaliteti te je prikupljena vrijedna i zanimljiva fauna. Također, tada je speleološki istražena Koludrova špilja.

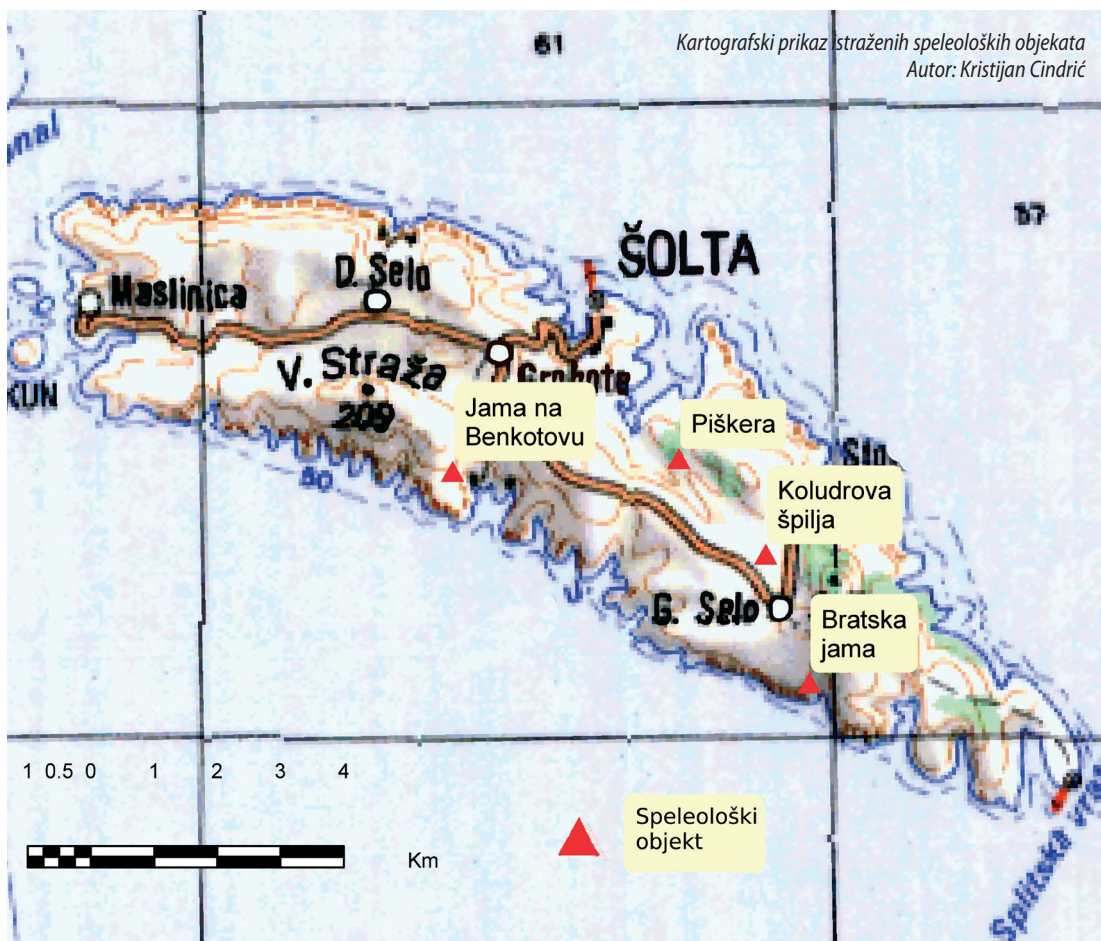
Piškera je mala i jednostavna jama duboka svega 10 metara. Pristup do jame započinje na glavnoj otočkoj cesti, na mjestu odakle se skreće prema Nečujmu, te se nakon oštrog zavoja skrene lijevo na makadamski put. Jama se nalazi u neposrednoj blizini makadamskog puta, okružena je suhozidom, ali je prilično obrasla raslinjem pa je teško pronaći njezin mali ulaz.

Jama na Benkotovu nalazi se na južnoj strani otoka Šolta, iza vrha Vela straža, iznad Grohota. Posjećena je 2014. godine, a Kristijan i Tvrtko izradili su 2016. nacrt. Ta je jama najdublji istražen objekat na Šolti. Ima jednostavnu morfologiju, bunarastog tipa. Nakon vertikale od 25 m slijedi strm sipar do dna, na dubini od 30,2 m. Zanimljiv

detalj je korijen stabla koji se pruža sa stropa dvorane pa sve do sipara na 30-ak metara dubine.

Bratsku jamu smo uspjeli locirati tek uz pomoć lokalnih vodiča, nakon višesatne potrage. Nalazi se desetak minuta pješice jugoistočno od Gornjeg Sela, na prostoru sa zaraslim maslinicima i šumarcima. I to je jednostavan speleološki objekt. Ulazna vertikala ima oko 8 metara, a nakon nje slijedi blag spust. Jama je duboka 15,5 metara, a duga ukupno 27 metara.

Koludrova špilja je također jednostavan speleološki objekt. Duga je 34, a duboka 12 metara. Nalazi se oko 1,5 km sjeverozapadno od Gornjeg Sela, u smjeru Grohota. Ulaz u špilju se nalazi na dnu jako obrasle vrtače. Špilja je cijelom svojom dužinom širine i visine oko 10 metara te je bogato zasigana. Stanovnici Gornjeg Sela koji su nas odveli do ulaza, ispričali su kako su ih kao djecu vodili u tu špilju.

Bratska jama,

Nadstin, Zabrca, Gornje Selo, Šolta

Topografski snimio: Tvrtko Dražina

Mjerila: Ivana Mišerić

Nacrtni uredila: Nikolina Kuharić

Stvarna duljina: 27 m

Tlocrtna duljina: 26,7 m

Dubina: 15,5 m

Broj pločice: 42-177

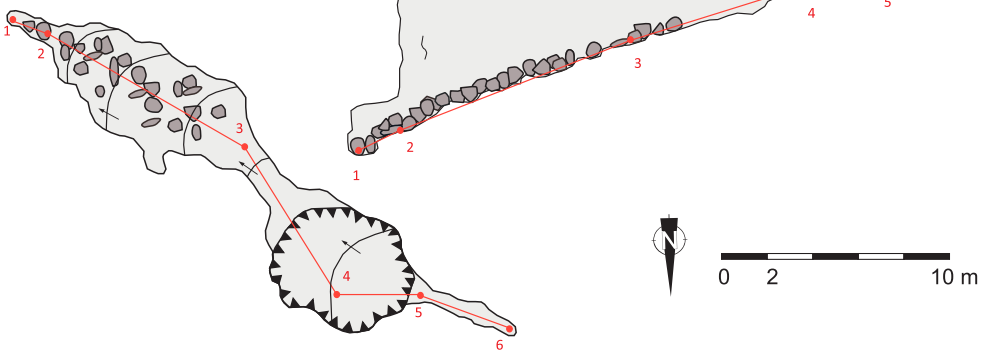
Datum istraživanja: 11.6.2016.

Istražili: Hrvatsko biospeleološko društvo,

Udruga studenata biologije - BIUS

Koordinate (GK5):

5609093, 4800927

Koludrova špilja,

Koludrovi doci, Gornje selo, Šolta

Topografski snimio: Tin Rožman

Mjerila: Martina Pavlek

Nacrtni uredio: Tin Rožman

Stvarna duljina: 34 m

Tlocrtna duljina: 31 m

Dubina: 12 m

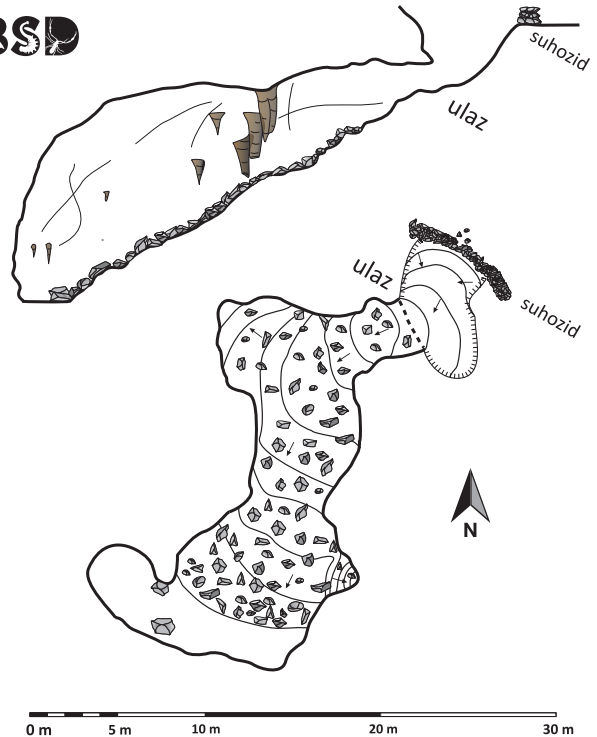
Broj pločice: 42-207

Datum istraživanja: 28.6.2017.

Istražili: Hrvatsko biospeleološko društvo

Koordinate (GK5):

5608405, 4802965

Pišķera
Nećujam, Őolta

Topografski snimio: Tvrtko Draŕina

Mjerio: Tvrtko Draŕina

Nacrt uredila: Nikolina Kuharić

Stvarna duljina: 2,5 m

Tlocrtna duljina: 2,5 m

Dubina: 10 m

Broj ploćice: 42-176

Datum istraŕivanja: 1.8.2014.

Istraŕili: Hrvatsko biospeleoloŕko druŕstvo

Koordinate (GK5):

5607034, 4804479

Jama na Benkovtu
Grohote, Őolta

Mjerili i crtali: Kristijan Cindrić, Tvrtko Draŕina

Nacrt uredio: Kristijan Cindrić

Stvarna duljina: 18,1 m

Tlocrtna duljina: 17,6 m

Dubina: 30,2 m

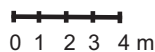
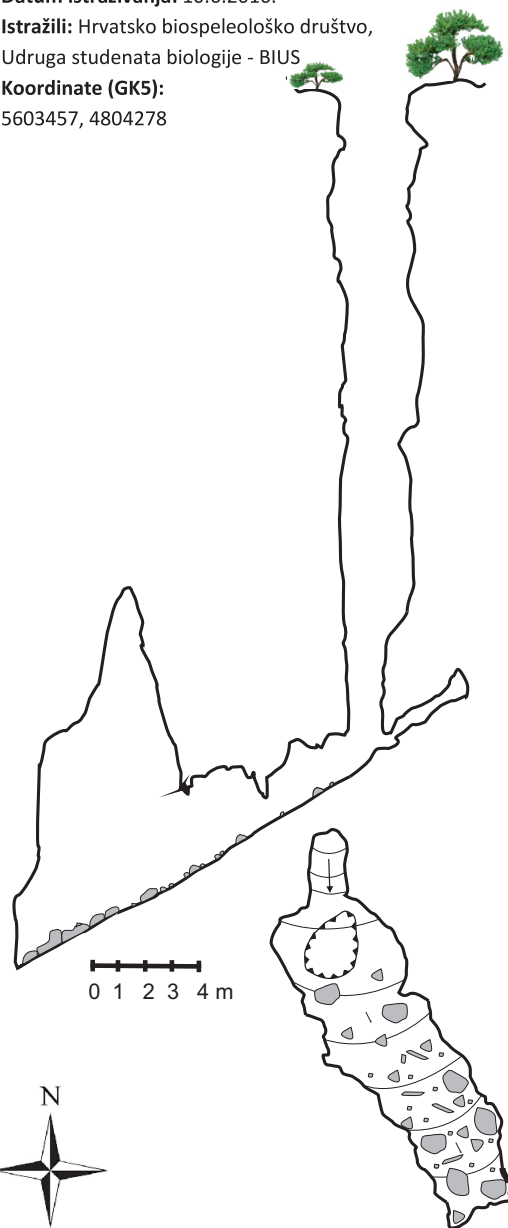
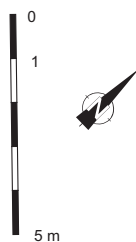
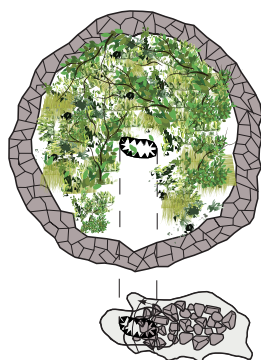
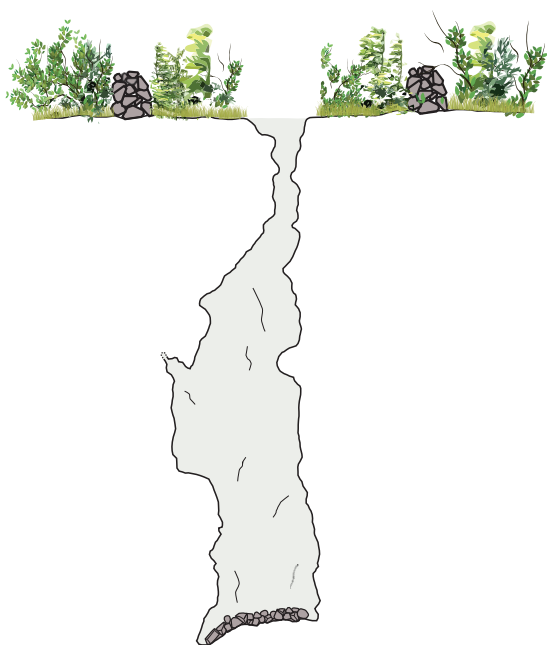
Broj ploćice: 42-175

Datum istraŕivanja: 10.6.2016.

Istraŕili: Hrvatsko biospeleoloŕko druŕstvo,
Udruga studenata biologije - BIUS

Koordinate (GK5):

5603457, 4804278

Solentanodesmus insularis, endem središnje Dalmacije
Autor: Tvrtko Dražina

Oni nisu imali ime za nju pa je ime špilji dodijeljeno prema toponimu Koludrovi doci. Jedan speleološki objekt na tom području su nam lokalni vodiči spominjali 2016. godine pod nazivom Krešina jama, pa je u budućim istraživanjima potrebno provjeriti je li riječ o istom objektu ili u blizini Gornjeg Sela ima još neistraženih špilja i jama.

Biospeleologija

Uz speleološki dio istraživanja, bili smo uspješni u prikupljanju i fotografiranju tipske faune. Uspjeli smo pronaći vrlo sitnog šoltanskog lažištipavčića (*M. solentanus*). Ova vrsta lažištipavca (Pseudoscorpiones) velika je samo 1,2 milimetra. Unatoč sitnoj građi, to je grabežljivac koji se hrani drugim beskralježnjacima, a plijen lovi izduženim čeljusnim nožicama, koje su preobražene u štipaljke. Tijekom istraživanja uz jamu Piškeru primjerci tih lažištipavaca prikupljeni su u Jami na Benkotovu. *M. solentanus* je endem otoka Šolte, no na području Dalmacije opisane su još 4 vrste iz ovog roda, sve s jako malim područjem rasprostranjenja. Kako bi se utvrdili srodstveni odnosi između svih do sada opisanih vrsta ovog roda potrebno je provesti detaljne genetičke analize.

U Bratskoj jami zabilježili smo i šoltanskog kapljičavca (*C. solentiensis*) koji morfologijom podsjeća na grinje, ali se radi o srodnoj skupini lažipauka (Opiliones). Hrvatski naziv ovog roda, ali i cijele porodice (kapljičavci, Sironidae) dolazi od izduženog oblika, koji podsjeća na kapljicu (Ozimec i sur., 2009). Osim na Šolti, vrsta je pronađena jedino još u srednjoj Dalmaciji. Nije pravi troglobiont već pripada edafskoj fauni, tj. fauni koji nalazimo u tlu. I to je sitna životinja, s tijelom dugim oko 2 mm. Crvenkastosmeđe je boje i nema očiju.

Otočni solentanodesmus (*S. insularis*) je stonoga iz skupine dvojenoga (Diplopoda) koja je do sada pronađena na Šolti i u središnjoj Dalmaciji. Rod *Solentanosesmus* je monotipski, što znači kako je do sada poznata samo ova vrsta. Recentnim istraživanjima dvojenoga Dinarida, osim ovoga roda, opisana su dva, također monotipska roda s vrstama *Velebitodesmus cavernicolus* Antić & Reip, 2014 (zabilježen samo u jamama jugoistočnog Velebita) i *Balkanodesmus biokovensis* Antić & Reip, 2014 (pronađen u dubokim jamama vršnog dijela Biokova). Ove su vrste morfološki specifične – imaju red zubića na trbušnoj strani kolutića. Vjerojatno

Tablica 1. Popis faune utvrđene u istraživanim speleološkim objektima otoka Šolte. Prikupljeni materijal u je Zbirci HBSD-a.

Ime objekta (koordinate, GK5)	Skupina	Svojta	Kod	Broj primjeraka	Sakupljač, datum, odredio
Bratska jama (5609093, 4800927)	<i>Isopoda</i>	<i>Trichoniscus</i> sp.	IT3836	2 m, 1 f	leg. L. Kekelj, 11. 6. 2016., det. J. Bedek
	<i>Araneae</i>	<i>Palliduphantes spelaeorum</i>	AR4826	1 f	leg. J. Jakupić, 11. 6. 2016., det. M. Pavlek
		<i>Histopona</i> sp.	AR4823	1 juv. m	leg. L. Kekelj, 11. 6. 2016., det. M. Pavlek
		<i>Tegenaria</i> sp.	AR5801	1 juv. f, 3 juv.	leg. T. Rožman 28. 6. 2017. det. M. Pavlek
	<i>Pseudo- scorpiones</i>	<i>Chernes hahnii</i>		1 m	leg. ?, 11. 6. 2016., det. R. Ozimec
	<i>Opiliones</i>	<i>Cyphophthalmus solentiensis</i>		1 m, 1 f	leg. L. Kekelj, 11. 6. 2016., det. R. Ozimec
				2 m, 5 f, 2 juv.	leg. M. Čuček, 11. 6. 2016., det. R. Ozimec
				2 m, 1 juv	leg. J. Jakupić, 11. 6. 2016., det. R. Ozimec
	<i>Coleoptera</i>	<i>Phaneropella lesinae</i>			leg. T. Rađa, listopad 1996 leg. B. Jalžić
	Jama na Benkotovu (5603457, 4804278)	<i>Isopoda</i>	<i>Alpioniscus trogirensis</i>	IT3825	4 m, 9 f, 1 juv.
<i>Cyphopleon</i> sp.			IT3826	1 m, 1 f	leg. T. Dražina, 10. 6. 2016., det. J. Bedek
<i>Araneae</i>		<i>Palliduphantes spelaeorum</i>	AR4247	1 m	leg. T. Dražina, 3. 8. 2014., det. M. Pavlek
		<i>Tegenaria</i> sp.	AR5272	3 juv.	leg. T. Rožman, 27. 6. 2017., det. M. Pavlek
		<i>Barusia maheni</i>	AR 5275	2 m, 3 f, 3 juv.	leg. T. Rožman, 27. 6. 2017., det. M. Pavlek
		<i>Folkia</i> sp.	AR4764	1 f	leg. T. Dražina, 10. 6. 2016., det. M. Pavlek
			AR4763	1 f, 1 juv.	leg. L. Kekelj, 10. 6. 2016., det. M. Pavlek
			AR5063	1 f	leg. M. Pavlek, 27. 6. 2017.. det. M. Pavlek
<i>Pseudo- scorpiones</i>		<i>Archaeoronchus</i> sp.		1 juv.	leg. T. Dražina, 10. 6. 2016., det. R. Ozimec
		<i>Chthonius</i> sp.		1 juv.	leg. T. Dražina, 3. 8. 2014., det. R. Ozimec
		<i>Microchthonius solentanus</i>		1 juv.	leg. T. Dražina, 10. 6. 2016., det. R. Ozimec
<i>Diplopoda</i>		<i>Solentanodesmus insularis</i>	DIP1215	1 f	leg. T. Dražina, 10. 6. 2016., det. T. Dražina
<i>Coleoptera</i>		<i>Phaneropella lesinae</i>			leg. B. Jalžić, 10. 06. 2016., det. B. Jalžić

Ime objekta (koordinate, GK5)	Skupina	Svojta	Kod	Broj primjeraka	Sakupljač, datum, odredio
Koludrova špilja (5608405, 4802965)	Araneae	<i>Palliduphantes spelaeorum</i>	AR5802	2 f, 1 juv. m	leg. T. Rožman, 28. 6. 2017., det. T. Rožman
		<i>Tegenaria</i> sp.	AR5804	1 juv.	leg. M. Pavlek, 28. 6. 2017., det. T. Rožman
		<i>Kryptonesticus eremita</i>	AR5805	1 m	leg. M. Pavlek, 28. 6. 2017., det. T. Rožman
		<i>Metellina merianae</i>	AR5806	1 m, 1 f, 2 juv.	leg. M. Pavlek, 28. 6. 2017., det. T. Rožman
Piškera (5607034, 4804479)	Isopoda	<i>Alpioniscus trogirensis</i>	IT3840	1 m, 1 f	leg. P. Novina, 11. 6. 2016., det. J. Bedek
	Araneae	<i>Kryptonesticus eremita</i>	AR4262	1 m, 2 juv.	leg. T. Dražina 1. 8. 2014., det. M. Pavlek
			AR4822	1 m, 2 juv.	leg. P. Novina, 11. 6. 2016., det. M. Pavlek
	Pseudo-scorpiones	<i>Microchthonius solentanus</i>		1	leg. T. Dražina 1. 8. 2014., det. R. Ozimec
				1	leg. P. Novina, 11. 6. 2016., det. R. Ozimec

Kratice: AR – zbirka pauka; IT – zbirka jednakonožnih rakova; DIP – zbirka dvojenoga; f – ženka; m – mužjak; juv. – juvenilna, spolno nerazvijena jedinka.

Folkia boudewijni ili *Folkia* sp. nov.?

Samo odrasli mužjak može odgovoriti na to pitanje

Autor: Martina Pavlek

Cyphophthalmus solentiensis, sitni predator u fauni tla, endem Dalmacije
Autor: Branko Jalžić

pripadaju posebnoj skupini dvojenoga koje obitavaju samo na području Dinarskog krša (Antić i sur., 2014).

Od ostale faune, detaljno su obrađene skupine pauka, lažištupavaca i kopnenih jednakonožnih rakova (Tablica 1).

Špiljski pauci na Šolti dosad nisu istraživani, što ovim nalazima daje posebnu vrijednost. U četiri speleološka objekta prikupljeno je sedam različitih svojti. Najzanimljiviji je nalaz troglobiontne svojte iz porodice Dysderidae, *Folkia* sp., prikupljen u Jami na Benkotovu. Rod *Folkia* endem je južnih Dinarida i trenutno je poznato pet vrsta. Najbliža Šolti, a ujedno i najsjevernija vrsta ovog roda, je vrsta *Folkia boudewijni* Deeleman-Reinhold, 1993. opisana iz Balićeve špilje kod Dugopolja. Vrsta je opisana samo po jednom mužjaku, a unatoč dugogodišnjim pokušajima, nakon toga nije ponovno pronađena. Budući da su na Šolti prikupljene samo ženke i juvenilne jedinke, zasad ne možemo potvrditi je li riječ o vrsti *boudewijni* ili o novoj vrsti za znanost, no svakom slučaju, nalaz je iznimno zanimljiv i važan.

Također je u Jami na Benkotovu prikupljena troglofilna vrsta *Barusia maheni* (Kratochvil & Miller, 1939). Ovaj sitni pauk iz porodice

Leptonetidae, s tijelom veličine oko 1,5 mm, opisan je prema jedinkama iz špilje Tanki ratac na Braču, a rasprostranjen je od rijeke Krke na sjeveru pa sve do Popova polja u Hercegovini. Troglofilna vrsta *Palliduphantes spelaeorum* (Kulczyński, 1914) iz porodice Linyphiidae, prikupljena je u tri objekta. Također je široko rasprostranjena – gotovo po cijelom Balkanu (Nentwig i sur., 2018).

U jami Piškero i Koludrovoj špilji prikupljena je vrsta *Kryptonesticus eremita* (Simon, 1880) iz porodice Nesticidae. Ova je troglofilna vrsta zanimljiva jer je rasprostranjena po cijeloj Europi te je čak prenesena na Novi Zeland gdje uspješno preživljava (Nentwig i sur., 2018). Osim u špiljama koje su joj primarno stanište, može živjeti i na drugim mračnim i vlažnim mjestima poput podruma, a u Hrvatskoj je česta u špiljama toplijih, primorskih krajeva.

Još jedna široko rasprostranjena troglofilna vrsta zabilježena je u Koludrovoj špilji. To je *Metellina merianae* (Scopoli, 1763) iz porodice Tetragnathidae. To je prilično velik pauk, veličine tijela do 1,2 cm, također je čest u špiljama toplijeg dijela Hrvatske, a općenito je rasprostranjen od Europe do središnje Azije (Nentwig i sur., 2018).

Microchthonius solentanus, endem otoka Šolte
Autor: Tvrtko Dražina

Zadnje dvije svojite, *Histopona* sp. i *Tegenaria* sp., pripadaju porodici Agelenidae, ali budući da su prikupljene samo juvenilne jedinke, nije moguće odrediti pripadnost vrsti. Oba roda u Dinaridima zastupljena su s više troglofinlih i trogloksenih vrsta.

Osim šoltanskog lažištipavčića, zabilježene su još tri svojite lažištipavaca (Tablica 1): *Archaeoronchus* sp. i *Chthonius* sp. te česta europska vrsta *Chernes hahnii* (C. L. Koch, 1839), koja primarno živi ispod kore živog ili trulog drveća. Zato nalaz ove vrste u podzemnim staništima možemo smatrati slučajnim.

Iz skupine kopnenih jednakonožnih rakova (Isopoda) u podzemnim staništima Šolte zabilježene su dvije svojite iz rodova *Cyphopleon* i *Trichoniscus*, te troglobiontna vrsta *Alpioniscus trogirensis* Buturović, 1955., pronađena u Jami na Benkotovu i u Piškeroj (Tablica 1). *A. trogirensis* je do sada bio poznat iz samo dva lokaliteta iz okolice Trogira (Bedek i sur., 2011). Ovo je prvi nalaz te vrste na otoku Šolti.

Fauna kornjaša (Coleoptera) samo je preliminarno obrađena. U Bratskoj jami je T. Rađa prvi zabilježio jedan primjerak špiljskog kornjaša roda *Spelaeobates* za otok Šoltu. Tijekom naših

istraživanja, nažalost nismo pronašli nove jedinke ovog roda, jer je jama bila izrazito suha, što ne odgovara ovim troglobiontnim kornjašima. U Jami na Benkotovu i u Bratskoj jami sakupljeno je više primjeraka kornjaša *P. lesinae* (Reitter, 1881). Ta transjadranska vrsta prisutna je i u fauni Italije (Casale i sur., 1991).

Zaključak

Nakon šest godina istraživanja podzemlja Šolte, imamo vrlo raznolike i znanstveno značajne rezultate (Tablica 1). Do sada su opisane tri nove vrste za znanost, što ukazuje na veliku biološku raznolikost podzemne faune Šolte. Zato smatramo da treba nastaviti sa specijalističkim faunističkim istraživanjima, koja bi mogla rezultirati opisom novih vrsta, ili proširenjem areala do sada poznatih troglobionata ovog dijela Dinarida. Također, potrebno je nastaviti i sa speleološkim istraživanjima. U speleološka i biološka istraživanja bi trebalo uključiti anhijalinu jamu Voda na Stipanskoj na otočiću Stipanska, koja je za sada poznata samo iz jednog literaturnog navoda (Girometta, 1923). Drugi anhijalini objekt za kojeg smo doznali tijekom istraživanja 2016. godine je jama Vodnjak, koja se nalazi na istoimenom rtu.

Literatura

- Antić, D. Ž., Reip, H. S., Dražina, T., Rađa, T., Makarov, S. E. (2014): Three new monotypic genera of Trichopolydesmidae from Croatia, Balkan Peninsula (Diplopoda, Polydesmida). *Zootaxa* 3884: 101-121.
- Bedek, J., Taiti, S., Gottstein, S. (2011): Catalogue and atlas of cave-dwelling terrestrial isopods (Crustacea: Oniscidea) from Croatia, *Natura Croatica* 20, 237-354.
- Casale, A., Giachino, P.M., Vailati, D., Rampini, M. (1991): Note sulla linea filetica di *Phaneropella* Jeannel, 1910 con descrizione di tre nuovi sottogeneri e di una nuova specie di Turchia (Coleoptera, Cholevidae, Bathysciinae), *Natura bresciana: Annuario del Museo Civico di Storia Naturale di Brescia*, 26, 197-222
- Ćurčić, B. P. M., Rađa, T., Rađa, B., Dimitrijević, R. N., Tomić, V. T., Ilić, B. S. (2013): A new cave pseudoscorpion from the Adriatic isle of Šolta (Dalmatia): *Microchthonius solentanus* n.sp. (Pseudoscorpiones: Chthoniidae), *Acta Zoologica Bulgarica* 65, 283-287.
- Dreszer, T. B., Rađa, T., Giribet, G. (2015): *Cyphophthalmus solentiensis* sp. nov. (Cyphophthalmi, Sironidae), a new endogean mite harvestman species from Croatia, with an application of confocal laser microscopy to illustrate genitalia in Opiliones, *Breviora* 543, 1-15.
- Girometta, U. (1923): Jame i pećine srednje Dalmacije, *Glasnik Geografskog društva, Beograd* 9, 95-120.
- Nentwig, W., Blick, T., Gloor, D., Hanggi, A., Kropf, C. (2018): *Spiders of Europe*, verzija 11.2018. Preuzeto s: www.araneae.unibe.ch
- Ozimec, R., Bedek, J., Gottstein, S., Jalžić, B., Slapnik, R., Štamol, V., Bilandžija, H., Dražina, T., Kletečki, E., Komerički, A., Lukić, M., Pavlek, M. (2009): *Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske*. Zagreb, Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu prirode, Republika Hrvatska

Zahvala

Zahvaljujemo Tanji i Ani Zudenigo, koje su nam 2016. omogućile smještaj u Gornjem Selu te znatno uljepšale istraživanje. Također, zahvaljujemo svim sudionicima terenskih istraživanja, autorima fotografija, a posebno vodičima Bošku Bavčeviću, Ivi Garbinu i Nevenki Božinović, koji su nam olakšali potragu za speleološkim objektima Šolte. Zahvaljujemo i Romanu Ozimecu, koji je odredio prikupljeni materijal skupina Pseudoscorpiones i Opiliones. Dio istraživanja financiran je iz fundacije Marie Skłodowska-Curie kroz projekt HiddenLife, a istraživanja je podupro i Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu.

Šolta island - speleological and biospeleological exploration

After six years of recent caves and pits explorations of the island of Šolta, various and scientifically important results are found. Three new species were described so far: pseudoscorpion *Microchthonius solentanus* B. Ćurčić & Rađa, 2013; diplopod *Solentanodesmus insularis* Antić & Reip, 2014; and harvestman *Cyphophthalmus solentiensis* Dreszer, Rađa & Giribet, 2015. These findings emphasize the continuation of biological research, primarily because the island has never been systematically investigated. In this article three pits and one cave are described in details. Speleological surveys should also be continued. Two anchialine pits should definitely be included in future investigations, Voda na Stipanskoj, known only from literature and pit Vodnjak, situated on the cape with the same name.